

Quicksan soorten Wet natuurbescherming voor herontwikkeling van Zeven- huizen 44-47 in Franeker

Quickscan soorten Wet natuurbescherming voor herontwikkeling van Zevenhuizen 44-47 in Franeker

Status

Definitief

Datum

9 februari 2017

Handtekening

Harold Steendam

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Onderzoeksmethode	6
1.4 Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5 Planbeschrijving	7
2 Resultaten en effecten	9
2.1 Vogelrichtlijnsoorten	9
2.2 Habitatrichtlijnsoorten	10
2.2.1 Planten	10
2.2.2 Broedvogels	10
2.2.3 Vleermuizen	10
2.2.4 Grondgebonden zoogdieren	11
2.2.5 Reptielen en amfibieën	11
2.2.6 Vissen	11
2.2.7 Insecten en ongewervelden	11
2.3 Nationaal beschermde dier- en plantensoorten	11

3 Conclusie	15
3.1 Conclusie beschermde soorten	15
3.2 Benodigde vervolgstappen	15
4 Literatuur en bronnen	17

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Op het perceel aan Zevenhuizen 44-47 in Franeker zijn plannen om de bestaande bebouwing te slopen en het grootste deel van de aanwezige beplanting te verwijderen. Via Adema Architecten is Buro Bakker gevraagd om voor de sloop een quickscan soortenbescherming uit te voeren. Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

In dit rapport zijn de bevindingen van de quickscan uitgewerkt, waarbij rekening is gehouden met de beschermde soorten onder de nieuwe Wet Natuurbescherming.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats. Voor dit project is de provincie Fryslân het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

- Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 -3.4)
- Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de verdragen Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
- Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Een aantal vogelsoorten valt dan zowel onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn als onder de Habitatrichtlijn. Het beschermingsregime van Habitatrichtlijnsoorten is ten aanzien van verstoring strenger dan die van Vogelrichtlijn soorten. Voor vogels die vermeld staan in de Vogelrichtlijn geldt dat verstoring tijdens het broedseizoen geen overtreding van de wet inhoudt, mits de verstoring geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor vogels die genoemd worden in de verdragen van Bonn en Bern geldt dat zij vogels tijdens het broedseizoen niet mogen worden verstoord. Los van het beschermingsregime blijft het doden van vogels, beschadigen en/of vernielen van nesten een overtreding van de wet.

Onder de Wet Natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11.) voor alle in het wild levende dieren. De provincie Drenthe heeft voor de implementatie van de

Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden (Provinciale Staten van Fryslân, 2016).

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

Op 6 februari 2017 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van de geschiktheid van het plangebied als leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd. De bomen zijn gecontroleerd op geschikte holten die als verblijfplaats kunnen dienen voor vleermuizen en/of jaarrond beschermde vogels.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de doodlopende weg Zevenhuizen in de bebouwde kom van Franeker. Het betreft de boerderij met schuren gevestigd aan Zevenhuizen 44-47. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Het geheel is gelegen in de gemeente Franekeradeel in de provincie Fryslân.

Figuur 1 Ligging plangebied (bron: www.openstreetmaps.org).

De bebouwing bestaat uit een in verval geraakte woonboerderij met een gekoppelde dubbele schuur en een losstaande kleine schuur. Het grootste deel van de bebouwing staat op instorten. Het dak is op meerdere plekken open. Ook zijn veel ramen inmiddels kapot. Onderhoud aan de tuin is al enige tijd niet meer aan de orde. Dit heeft geresulteerd in spontane opslag van struikjes en bomen, doorgeschoten heggen en overwoekerende gevelbeplanting.

1.5 Planbeschrijving

De eigenaar van het perceel is van plan om alle aanwezige bebouwing op het terrein te slopen. In deze toetsing is het uitgangspunt dat naast de bebouwing ook alle beplanting op het perceel wordt verwijderd.

Foto 1 *Impressie van het perceel met de boerderij (links: woonboerderij, rechts: schuren).*

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.1), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2) en Nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

2.1 Vogelrichtlijnsoorten

Aanwezige beschermde soorten

Jaarrond beschermde nesten

De aanwezigheid van soorten met jaarrond beschermde nesten kan op basis van de quickscan worden uitgesloten. De ligging van het plangebied is ongunstig ten opzichte van foerageergebieden van de kerkuil. Broedplekken van de kerkuil in de te slopen bebouwing worden daarom uitgesloten. Door de slechte staat van de bebouwing is het inmiddels niet meer geschikt als broedplaats van de huismus. Geschikte broedplekken voor de soort onder de dakpannen ontbreken omdat veel pannen verschoven zijn of geheel ontbreken. Hierdoor is het erg tochtig en ongeschikt voor de huismus als broedplek. Ook zijn in de directe omgeving van het plangebied geen huismussen waargenomen.

Overige broedvogels

In de bebouwing en in de begroeiing rondom de bebouwing is geschikte broedgelegenheid aanwezig voor een aantal algemene broedvogels. De bebouwing is mogelijk geschikt voor zwarte roodstaart, witte kwikstaart en kauw. De begroeiing is geschikt voor een aantal algemene bosvogels, zoals koolmees, pimpelmees, winterkoning, merel, zanglijster, houtduif en zwartkop. Tijdens het veldbezoek zijn staartmees en putter op het perceel waargenomen. Ook voor deze soorten is geschikte broedgelegenheid op het perceel aanwezig.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Vogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aanwezig. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

Overige broedvogels

(Opzettelijke) verstoring van vogelrichtlijnsoorten is toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Van de verwachte broedvogelsoorten binnen het plangebied is echter een deel ook beschermd volgens de Habitatrichtlijn (zie 2.2.2). Het is daarom van belang verstoring van alle nesten in het broedseizoen helemaal te voorkomen.

Effecten van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels kunnen optreden als tijdens het broedseizoen gewerkt wordt. Nesten van broedvogels kunnen hierbij verstoord en/of vernietigd worden. Verstoring en/of vernietiging van nesten kan voorkomen worden door te werken buiten het broedseizoen, dit is buiten de periode van half maart t/m half juli. Dat betekent dat de sloop en het verwijderen van begroeiing voor of na het broedseizoen moet worden uitgevoerd.

2.2 Habitatrichtlijnsoorten

2.2.1 Planten

Aanwezige soorten

Binnen het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor beschermde plantensoorten van de Habitatrichtlijn. Er zijn vier planten beschermd onder de Habitatrichtlijn, te weten: drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis. Deze soorten komen alleen in zeer specifieke milieus voor en zijn afhankelijk van kalkrijke, voedselarme en vochtige tot natte omstandigheden met kwelinvloed. Het perceel is voor deze soorten niet geschikt. Het gazon wordt gedomineerd door gewoon haakmos. Dit duidt op een licht verzurende situatie die niet geschikt is voor planten die beschermd zijn onder de Habitatrichtlijn. Ook voor beschermde muurvarens ontbreekt geschikt habitat.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op beschermde planten van de Habitatrichtlijn. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.2 Broedvogels

Aanwezige soorten

Binnen het plangebied kunnen soorten tot broeden komen die in de Habitatrichtlijn (Wet Natuurbescherming, artikel 3.5) zijn opgenomen. Geschikt habitat voor de volgende Habitatrichtlijnsoorten is aanwezig in de begroeiing binnen het plangebied: koolmees, pimpelmees, winterkoning en zwartkop.

Effecten en vervolg

Effecten van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels kunnen optreden als tijdens het broedseizoen wordt gesloopt of gekapt. Nesten van broedvogels kunnen hierbij verstoord en/of vernietigd worden. Verstoring en/of vernietiging van nesten kan voorkomen worden door te werken buiten het broedseizoen. Het broedseizoen omvat globaal de periode half maart t/m half juli.

2.2.3 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Verblijfplaatsen

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kan op basis van de quickscan worden uitgesloten. In de bebouwing zijn geen spouwmuren aanwezig of andere ruimtes aanwezig die geschikt kunnen zijn voor vleermuizen zoals de gewone en ruige dwergvleermuis (bijvoorbeeld achter gevelbetimmering). Voor soorten zoals de gewone grootoorvleermuis is de zolder te tochtig vanwege het instortend dak. Bomen met holtes ontbreken op het perceel, waardoor ook de aanwezigheid van boombewonende vleermuissoorten zoals rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis kan worden uitgesloten.

Essentiële vliegroutes

De Oude Trekvaart langs het plangebied is mogelijk een essentiële vliegroute voor vleermuizen die zich via watergangen oriënteren, zoals watervleermuis en meervleermuis. Deze mogelijk vliegroute bevindt zich echter buiten het plangebied en wordt in deze quickscan verder niet getoetst. In het plangebied zijn geen bomenrijen aanwezig die onderdeel vormen van opgaande lijnvormige structuren. De aanwezigheid van essentiële vliegroutes voor vleermuizen die zich hierop oriënteren kan worden uitgesloten.

Essentieel foerageergebied

Binnen het plangebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Delen van de tuin zijn wel geschikt als foerageergebied, maar zijn te klein om als essentieel te kunnen worden beschouwd. Vleermuizen maken verder gebruik van andere groenelementen in de omgeving en langs de oevers van de Oude Trekvaart en het Van Harinxmakanaal buiten het plangebied.

Effecten en vervolg

Verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Aanwezige beschermde soorten

Relevante grondgebonden zoogdieren die zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn zijn bever en otter. De aanwezigheid van beide soorten in het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten. Voor beide soorten is geen geschikt leefgebied aanwezig omdat water binnen het plangebied ontbreekt.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.5 Reptielen en amfibieën

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van (beschermde) reptielen en amfibieën kan op voorhand worden uitgesloten. Reptielen en relevante soorten amfibieën (heikikker en poelkikker) komen in de wijde omgeving van het plangebied niet voor (Creemers & Van Delft, 2009).

Effecten en vervolg

Effecten en vervolgstappen voor beschermde reptielen en amfibieën zijn niet aan de orde.

2.2.6 Vissen

Aanwezige beschermde soorten

Water ontbreekt in het plangebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van (beschermde) vissen worden uitgesloten.

Effecten en vervolg

Effecten en vervolgstappen voor beschermde vissen zijn niet aan de orde.

2.2.7 Insecten en ongewervelden

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van beschermde insecten en ongewervelden is uit te sluiten. Dit omdat omstandigheden zoals aanwezigheid van specifieke vegetaties, zoals krabbenscheervegetaties en voedselarme vennetjes en dergelijke ontbreken binnen het plangebied.

Effecten en vervolg

Effecten en vervolgstappen voor beschermde insecten en ongewervelden zijn niet aan de orde.

2.3 Nationaal beschermde dier- en plantensoorten

Aanwezige beschermde soorten

Planten

In het groen rondom de bebouwing zijn geen nationaal beschermde plantensoorten aangetroffen. Gezien de terreinkarakteristieken van het perceel kan de aanwezigheid van dergelijke soorten worden uitgesloten. Groeiomstandigheden voor beschermde soorten zijn niet aanwezig.

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied en omgeving is in beperkte mate geschikt habitat aanwezig voor een aantal andere beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Enkele muizensoorten en andere kleine zoogdieren

kunnen gebruik maken van het plangebied zoals egel, mol, bosmuis en huisspitsmuis. De steenmarter komt in de omgeving nog vrijwel niet voor (NDFF, 2017). De enige waarneming van een steenmarter in Franeker stamt van 7 juli 2015 aan de Zuidelijke Industrieweg. Overige waarnemingen in een ruimer gebied rondom Franeker zijn incidenteel.

|

Overige soorten

Voor nationaal beschermde reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden ontbreekt geschikt habitat. Alleen voor soorten zoals de bruine kikker en gewone pad is mogelijk geschikt landhabitat aanwezig onder bladeren in het groen rondom de bebouwing.

Effecten en vervolg

Voor de aanwezige Nationaal beschermde soorten geldt, conform de Verordening Wet natuurbescherming van de provincie Fryslân, een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet Natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- Geschikt broedbiotoop van de Vogelrichtlijnsoorten en vogels van de Habitatrichtlijn zijn in en nabij het plangebied aanwezig.
- In en rond het plangebied komen verder een aantal Nationaal beschermde soorten voor zoals egel, mol, bosmuis en huisspitsmuis. Voor deze soorten geldt dat ze allemaal zijn opgenomen in bijlage 1 van de provinciale verordening, zodat voor deze soorten een vrijstelling geldt (zie bijlage 1 van dit rapport). De algemene zorgplicht is wel van kracht.

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Om effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, is het van belang om de sloop van de bebouwing en eventuele kap van bomen of het verwijderen van struiken buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen omvat globaal de periode half maart tot half juli.
- Voor Nationaal beschermde soorten geldt dat ze allemaal zijn opgenomen in bijlage 1 van de provinciale verordening. Dat betekent dat voor deze soorten een vrijstelling geldt. Voor de Nationaal beschermde soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit kan door lange vegetatie en gevelbeplanting voorafgaand aan de sloop te verwijderen zodat eventuele grondgebonden zoogdieren zelfstandig het gebied kunnen verlaten voordat het werk start.
- Indien bovenstaande maatregelen worden getroffen worden verbodsbepalingen niet overtreden.

4 | Literatuur en bronnen

- Bos, E., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay en I. Wynhoff (De Vlinderstichting) (2006); De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging.
- Creemer R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red.), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- NDFF, 2017. Nationale Databank flora en fauna, geraadpleegd op 7 februari 2017.
- Provinciale Staten van Fryslân, 2016. Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017. Provinciaal Blad, nr. 6515.

Websites

www.zoogdiervereniging.nl

www.ravon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl/planten

Colofon

Opdrachtgever

Mevr. drs. K.H. de Bruin-Frederiks

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9

Postbus 10034 | 9400 CA Assen

T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl

www.burobakker.nl

Projectleiding

Mariska Salomons

Rapportage

Harold Steendam

Veldwerk

Harold Steendam

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2017); Quickscan Wet natuurbescherming
voor herontwikkeling van Zevenhuizen 44-47 in Franeker.
Rapport P17021, Assen.

Foto's: Harold Steendam